

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Факультет журналістики

Кафедра медіапродюсування та видавничої справи

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Змістовий модуль

Наукова комунікація: методи оприлюднення результатів дослідження

для аспірантів

спеціальності: 061 Журналістика

освітнього рівня: третього (освітньо-наукового)

освітньої програми: «Журналістика»

Київ – 2025

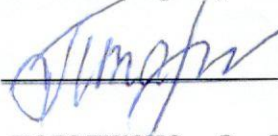
Розробник:

Фіголь Надія Миколаївна, професор кафедри медіапродюсування та видавничої справи Факультету журналістики, доктор наук із соціальних комунікацій, доцент

Викладачі:

Фіголь Надія Миколаївна, професор кафедри медіапродюсування та видавничої справи Факультету журналістики, доктор наук із соціальних комунікацій, доцент

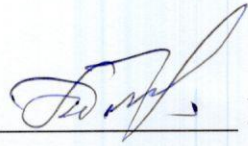
Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри медіапродюсування та видавничої справи
Протокол від 02 вересня 2025 року № 1

Завідувач кафедри Тетяна ФАЙЧУК

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-наукової програми «Журналістика»

Гарант освітньо-наукової програми Олег СЕМЕНЮК

Робочу програму перевірено
01 вересня 2025 р.

Завідувач докторантури, аспірантури Ілона ТРИГУБ

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № __

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
Наукова комунікація: Методи оприлюднення результатів дослідження		
	денна	заочна
Вид дисципліни	вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Рік навчання	2	2
Семестр	2	2
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	2
Обсяг кредитів	2	2
Обсяг годин, в тому числі	60	60
аудиторні	16	8
модульний контроль	4	-
самостійна робота	40	52
форма семестрового контролю	залік	залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни – сформувати фундаментальні основи діяльності науковця на плюралістичних і гуманістичних принципах правової соціальної держави; ввести аспіранта в систему понять загальних закономірностей створення та оприлюднення наукової інформації; навчити його застосовувати теоретичні знання у практичній діяльності з популяризації власних наукових досліджень.

Завдання передбачають формування таких загальних і спеціальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотримання принципів професійної етики та академічної доброчесності; реалізація власного аксіологічного та наукового потенціалу.

ЗК 2. Здатність до розуміння сучасної методології освіти; застосовування методів наукового пізнання; проведення науково-дослідної діяльності; розробка й управління науково-дослідницькими проєктами на засадах лідерства; методологічно та технологічно грамотне здійснення наукового дослідження; інтерпретація його результатів; ефективне висвітлення, поширення знань щодо наукових досліджень та інновацій.

ЗК 4. Здатність мотивувати, налагоджувати й підтримувати активну та конструктивну комунікацію з різними цільовими групами

СК 1. Здатність застосовувати методологічні знання в галузі соціальнокомунікаційної науково-дослідної діяльності на межі предметних галузей; ставити та розв'язувати задачі дослідницького характеру; досягати наукових результатів, які створюють нові знання, зокрема у міждисциплінарних напрямках.

СК 4. Здатність аналізувати медійні явища з погляду фундаментальних галузевих принципів і знань, класичних та новітніх дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни аспіранти матимуть такі результати навчання:

РН 1. Критично мислити, розумітися та демонструвати цілісне наукове знання в галузі соціально-комунікаційної діяльності, використовувати набутий особистісно-професійний досвід для вирішення наукових та фахових завдань; аналізувати міждисциплінарні явища і процеси; реалізувати власний аксіологічний та науковий потенціал.

РН 2. Застосовувати методи наукового пізнання, проводити науково-дослідну діяльність, розробляти та впроваджувати дослідницькі проєкти, здійснювати наукове дослідження й інтерпретувати його результати, ефективно висвітлювати, поширювати знання щодо наукових досліджень.

РН 9. Працювати з науковими та медіатекстами, виявляти та формувати нові ідеї та актуальні наукові проблеми, здійснювати проєктування наукової роботи, визначити проблематику, гіпотезу, мету, завдання, об'єкт та предмет дослідження, скласти план дослідження.

РН 10. Вибудовувати алгоритм наукового дослідження у галузі соціальних комунікацій та дотичних міждисциплінарних напрямів, застосовувати методологічні принципи медіадослідження, використовувати теоретичні та емпіричні методи наукового дослідження, визначати порядок проведення дослідження та його оприлюднення.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторні					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Модульні	
Змістовий модуль I.							
Тема 1. Основи наукової діяльності	14	2	2				10
Тема 2. Написання та оприлюднення тез доповіді на конференцію	14	2	2				10
Модульний контроль	2					2	
Разом	30	4	4			2	20
Змістовий модуль II.							
Тема 3. Фахові наукові видання. Вимоги до статей	14	2	2				10
Тема 4. Оприлюднення результатів досліджень у наукометричних журналах. Вимоги до статей	14	2	2				10
Модульний контроль	2					2	
Разом	30	4	4			2	20
Усього	60	8	8			4	40

Тематичний план для заочної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторні					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Модульні	
Змістовий модуль I.							
Тема 1. Основи наукової діяльності	14		2				12
Тема 2. Написання та оприлюднення тез доповіді на конференцію	16	2					14
Разом	30	2	2				26
Змістовий модуль II.							
Тема 3. Фахові наукові видання. Вимоги до статей	14	2					12
Тема 4. Оприлюднення результатів досліджень у наукометричних журналах. Вимоги до статей	16		2				14
Разом	30	2	2				26
Усього	60	4	4				52

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.

Лекція 1. Основи наукової діяльності .

1. У чому полягає суть наукової діяльності

- 1.1. Основні завдання науковця.
- 1.2. Кодекс академічної доброчесності.
- 1.3. Проблема плагіату

2. Саморегуляція в науковій спільноті:

- 2.1. Роль Комісій з етики у підтримці етичних стандартів.
Кейс: Діяльність Комісії з етики в провідних ЗВО України.

3. Структура наукової спільноти України

- 3.1. Тенденції розвитку в науковому дискурсі.
- 3.2. Вплив війни на науку в Україні.

Література основна: 6, 8, 10.

Література додаткова: 2, 3, 6, 8.

Семінар 1. *Що спонукало мене зайнятись науковою діяльністю в галузі «Журналістика» ?*

Література основна: 6, 8, 10.

Література додаткова: 2, 3, 6, 8.

Завдання для аспірантів:

1. Знайти та проаналізувати один практичний кейс скарги, розглянутої Комісією з академічної доброчесності ЗВО або МОН України:
 - Оберіть одну зі скарг, розглянутих Комісією з академічної доброчесності за останній рік
 - Підготуйте коротку презентацію (2-3 хвилини), яка включає:
 - а) Опис ситуації
 - б) Етичні принципи, які були порушені
 - в) Рішення Комісії з академічної доброчесності
 - г) Ваша думка щодо ситуації
2. Знайти по одному прикладу для кожної з основних функцій журналістики з українських медіа за останній місяць

Лекція 2. Написання та оприлюднення тез доповіді на конференцію

1. Структура та обсяг тез

- 1.1 Вступ – окреслення проблеми, що подавати?
- 1.2. Методологія дослідження
- 1.3. Висновки
- 1.4. Список літератури

2. Перевірка та оформлення першоджерел

- 2.1. Важливість звернення до оригінальних праць
- 2.2. Коректність оформлення посилань

3. Оформлення списку літератури.

- 3.1. Кейс 1: Написання та перевірка власних поданих тез
- 3.2. Кейс 2: Перехресна перевірка чужих тез, тез одногрупників

Література основна: 5, 6, 8, 10.

Література додаткова: 2, 10.

Семінар 2. Формування науковця-фахівця

Завдання для аспірантів:

1. Підготувати коротку презентацію (2-3 хв) про збірник Матеріалів конференції – всеукраїнської, міжнародної.
2. Написати та оформити тези доповіді на конференцію. Подати заявку та самі матеріали. Отримати та надати підтвердження про прийом матеріалів до друку.

Література основна: 5, 6, 8, 10.

Література додаткова: 2, 10.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

Лекція 3. Фахові наукові видання. Вимоги до статей.

1. Особливості підготовки статті до фахового наукового видання категорії В.
2. Вимоги до фахових статей.
3. Структура статті:
 - 3.1. Постановка проблеми
 - 3.2. Формулювання мети та завдання
 - 3.3. Огляд літератури питання. Коректне оформлення цитування, посилань.
 - 3.4. Виклад результатів дослідження.
 - 3.5. Формулювання висновків.
 - 3.6. Оформлення списку літератури а також References за APA-стилем.

Література основна: 5, 6, 8, 10.

Література додаткова: 2, 10.

Семінар 3. Етичні аспекти наукової діяльності

Література основна: 5, 6, 8, 10.

Література додаткова: 2, 10.

Завдання для аспірантів:

1. Підготувати та подати статтю у фахове наукове видання категорії Б.
2. Знайти та проаналізувати кейс про порушення норм академічної доброчесності.

Лекція 4. Оприлюднення результатів досліджень у наукометричних журналах. Вимоги до статей –

1. Наукометричні журнали 1, 2, 3, 4 квартилів, відмінності та особливості публікації.
2. Структура статті у наукометричне видання: головні рубрики.
3. Оформлення літератури за АРА-стилем.

Література основна: 5, 6, 8, 10.

Література додаткова: 2, 10.

Семінар 4. Боротьба з плагіатом. Написання власної статті.

Завдання для аспірантів:

1. Підготуйте статтю в наукометричне видання. Сформууйте команду одностудентів-науковців.
2. Розпочніть та пройдіть шлях до опублікування статті.

Література основна: 5, 6, 8, 10.

Література додаткова: 2, 10.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів денної форми навчання

Вид діяльності студента	Максимальна кіл-ть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	Максимальна кіл-ть балів	Кількість одиниць	Максимальна кіл-ть балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2
Робота на семінарському занятті	10	2	20	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом:		59		59	
Максимальна кількість балів	118				
Розрахунок коефіцієнта	118:100=1,18				

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Змістовий модуль I

1. Скласти словник основних термінів до теми вашої дисертації – 5б.
2. Написати тези на Всеукраїнську конференцію «Соціокомунікаційні тенденції в навчальному та науково-освітньому дискурсі» – 5 б.

Змістовий модуль II

1. Дослідити на прикладі одного видання – дотримання або недотримання ним основних принципів академічної доброчесності – 5 б.
2. Написати статтю у фахове видання категорії Б – 5 б.

Схема підготовки:

1. Чіткість окреслення проблематики.
2. Повнота викладу матеріалу та відповідність структурним та технічним вимогам: як сформульовано мету, завдання, об'єкт, предмет дослідження; чи доречно і вичерпно використано методологію дослідження; чи коректно оформлено цитати, посилання; чи за вимогами оформлено список літератури.
3. Аналіз культури мовного оформлення публікації (рівень грамотності, стилістичної вправності, мовного багатства, наявність помилок у тексті).
4. Прогнозування наслідків публікації у науковій спільноті (чи досягнуто мети публікації).

Критерії оцінювання самостійної роботи

Перевірка самостійно виконаних завдань здійснюється на контрольній модульній роботі.

Критерії оцінювання відповіді:

- відповідність змісту;
- повнота і ґрунтовність викладу;
- доказовість і логічність викладу;
- термінологічна коректність;
- здатність до обґрунтування висновків;
- володіння нормами літературної мови і культури письмової відповіді.

6.3. Форма проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кожна модульна контрольна модульна робота включає:

1. 25 тестових завдань;

Критерії оцінювання:

1. Тестові завдання: за кожен правильну відповідь – 1 б.

Кількість модульних контрольних робіт з навчальної дисципліни – 2, виконання кожної роботи є обов’язковою.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Навчальні досягнення аспірантів із дисципліни «Наукова комунікація: методи оприлюднення результатів дослідження» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип коопераційної звітності, обов’язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, розширення кількості підсумкових балів до 100. Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види контролю й принципи їх оцінювання.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських заняттях, виконання самостійної роботи, складання модульних контрольних робіт та інших видів контролю.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на семінарських заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

6.5 Оцінювання освітніх досягнень аспірантів за системою ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань/умінь/навичок в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань/умінь/навичок в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань/умінь/навичок з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань/умінь/навичок із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань/умінь/навичок
F, FX	1-59 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним проходженням – досить низький рівень знань/умінь/навичок, що вимагає повторного проходження

7. Рекомендовані джерела

Основна

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ. 2017. 169 с. URL: http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/monografii/Monografiya_young_scientist.pdf
2. Бруханський, Р. Ф. Методологія наукових досліджень і викладання облікових дисциплін : конспект лекцій. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 114 с.
<http://dspace.wunu.edu.ua/retrieve/49550/%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9.pdf>
3. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. Київ; Таксон, 2016. 234 с.
https://www.univer.kharkov.ua/images/redactor/news/2016-09-07/chesnist_osnova_rozvitk_Univers.pdf
4. Бойченко Н. М. Етичні цінності сучасної університетської освіти: філософська рефлексія. Дис. д-ра наук. НАПНУ Інститут вищої освіти, 2016. 431 с.
https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2019/01/Boychenko_26.02.2016_disertac.pdf
5. Вергун А. Р., Савенкова Л. В., Чуканова С. О. Програмне забезпечення для перевірки наукових текстів на плагіат: інформаційний огляд. Київ: УБА, 2017. 36 с.
<http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/12843/Savenkova1.pdf;jsessionid=C35FBFA00AE53E258E15320615D725EA?sequence=1>
6. Гуторов О.І. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник Харків : ХНАУ, 2017. 272 с.
<http://dspace.knau.kharkov.ua/jspui/bitstream/123456789/558/1/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%B0%D0>

[%BD%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%20%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85%20%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D1%8C.pdf](#)

Додаткова

7. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності / упорядники матеріалів: В. Бахрушин, Є. Ніколаєв ; Проект сприяння академічній доброчесності в Україні. 2019. 41 с. https://drive.google.com/file/d/1IJtjefmfqO1uNCn4p9cT5g6_58h0Cxbq9/view
8. Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах : методичні рекомендації / автори-укладачі: О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець ; редколегія: В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, Я. Є. Сошинська, О. М. Бруй ; Науково-технічна бібліотека ім. Г. І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» ; Українська бібліотечна асоціація. Київ : УБА, 2016. Електрон. вид. 117 с. https://ula.org.ua/images/uba_document/programs/academ_integrety/Academ_4_12_red1.pdf
9. Тріщук О. В. Редагування науково-інформаційного тексту : підруч. Київ : Київ : НТУУ «КПІ», 2013. 252 с.
10. Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо): лист М-ва освіти і науки України від 15.08.2018 р. № 1/11-8681. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/akredytatsiya/instruktsiya-list/1-11-8681-vid-15082018-rekomendatsii-shchodo-zapobigannya-akademichnomu-plagiatu.pdf>

8. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

Денна форма навчання

Разом: 60 год., з них лекційних – 8 год., семінарські заняття – 8 год., модульний контроль – 4 год., самостійна робота – 40 год.

Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II	
Кількість балів за модуль	59 балів		59 балів	
Теми лекцій	Основи наукової діяльності – 1 б.	Написання та оприлюднення тез доповіді на конференцію – 1 б.	Фахові наукові видання. Вимоги до статей – 1 б.	Оприлюднення результатів досліджень у наукометричних журналах. Вимоги до статей – 1 б.
Теми семінарських занять	Що спонукало мене зайнятись науковою діяльністю в галузі «Журналістика»? 10+1 б.	Формування науковця-фахівця – 10+1 б.	Етичні аспекти наукової діяльності – 1+10 б.	Боротьба з плагіатом. Написання власної статті. – 1+10 б.
Самостійна робота	(10 б.)		(10 б.)	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 б.)		Модульна контрольна робота 2 (25 б.)	
Підсумковий контроль	Залік			